

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства»

1. Резюме

Стратегією сталого розвитку «Україна-2020», Стратегією реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки та Планом законодавчого забезпечення реформ в Україні реформу в сфері банкрутства визнано пріоритетною в Україні.

Для досягнення стратегічної мети входження України до провідної двадцятки країн світу за умовами ведення бізнесу необхідно покращувати показники, зокрема, у сфері банкрутства (неплатоспроможності).

У зв'язку з цим Міністерством юстиції України з метою удосконалення положень Кодексу України з процедур банкрутства в частині усунення технічних неузгодженостей та суперечностей розроблено проєкт Закону України «Про внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства» (далі – проєкт Закону).

2. Проблема, яка потребує розв'язання

21 квітня 2019 року набрав чинності Кодекс України з процедур банкрутства (далі – Кодекс), прийнятий Верховною Радою України 18 жовтня 2018 року.

Кодекс – це перший за часи незалежності України комплексний документ, що врегульовує всі процедурні питання банкрутства. Кодекс містить багато положень, що перекликаються зі світовими стандартами. Приведення чинного законодавства до сучасних реалій та світових тенденцій має позитивно відобразитись на економіці та інвестиційному кліматі в державі.

Кодекс містить раціональні новели, що оптимізують процедуру та закривають існуючі у Законі України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» прогалини, має чітке окреслення напрацьованої за зазначеним Законом практики у правові норми. Так, зокрема, Кодексом спрощено порядок відкриття провадження у справах про банкрутство, усі майнові спори за участю боржника зосереджуються у справі про банкрутство, арешт майна боржника можливий виключно у межах справи про банкрутство, звільнення активів боржника з податкової застави та скасування арештів на майно здійснюється ухвалою суду у справі про банкрутство, створюється єдина саморегулівна організація арбітражних керуючих тощо.

Кодексом врегульовано принципово нову для України процедуру відновлення платоспроможності фізичних осіб. Основні принципи цієї процедури є достатньо лояльними стосовно банкрута: відкриття процедури виключно за ініціативою боржника, можливість задоволення вимог кредиторів шляхом реструктуризації та/або погашення боргів шляхом

реалізації всього майна боржника, що входить у ліквідаційну масу, недоторканність житла, неможливість повторної процедури банкрутства.

З 21 жовтня 2019 року Кодекс введено в дію.

Міністерством юстиції України як головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань банкрутства, відповідно до Положення Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02 липня 2014 року № 228, проведено відповідну роботу з розробки нормативно-правових актів, необхідних для впровадження Кодексу в дію.

Разом з тим під час розробки нормативно-правових актів, необхідних для впровадження Кодексу в дію, та практичного застосування положень Кодексу виявлено низку технічних неузгодженостей, недоліків та суперечностей, що потребують усунення.

Наказом Міністерства юстиції України від 23 вересня 2019 року № 3550/7 утворено робочу групу при Міністерстві юстиції України з питань удосконалення законодавства у сфері банкрутства, завданням якої є здійснення аналізу положень Кодексу та інших законодавчих актів на предмет виявлення норм, які потребують удосконалення, та розробка пропозицій щодо внесення змін до Кодексу, а також інших законодавчих актів України з питань, пов'язаних з упровадженням Кодексу.

До складу робочої групи увійшли представники Міністерства юстиції України, Фонду державного майна України, народні депутати України, представники органів судової влади, професійної та банківської спільноти, проєкту Європейського Союзу «Право-Justice», Світового банку в Україні, адвокати та інші заінтересовані сторони.

Робочою групою напрацьовано та підготовлено низку технічних змін до Кодексу щодо удосконалення положень Кодексу, усунення неузгодженостей та суперечностей Кодексу.

Внесення змін, запропонованих проєктом Закону, усуне протиріччя між чинними положеннями Кодексу та забезпечить єдиний підхід в їх розумінні та застосуванні, а також дозволить усунути перепони, які унеможлилювали застосування цього Кодексу на практиці.

3. Суть проєкту акта

Метою і завданням проєкту Закону є усунення технічних неузгодженостей та недоліків, врегулювання суперечливих питань та узгодження деяких положень Кодексу між собою.

Запропоновані проєктом Закону зміни стосуються, зокрема:

узгодження положень Кодексу, приведення їх у відповідність до Господарського процесуального кодексу України, Законів України «Про запобігання корупції», «Про управління об'єктами державної власності», «Про судовий збір», «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів»;

уніфікації, усунення розбіжностей у термінології в всьому тексті Кодексу;

змін, пов'язаних з впровадженням автоматизованої системи «Банкрутство та неплатоспроможність»;

удосконалення порядку відбору арбітражних керуючих у справах про банкрутство;

виключення з тексту Кодексу некоректних або суперечливих норм, а також конкретизація положень Кодексу;

приведення у відповідність норм Кодексу до законодавства у сфері архівної справи та діловодства;

установлення чітких строків для погашення вимог кредиторів та усунення можливості зловживань з боку арбітражного керуючого;

регулювання питання поведінки з майном банкрута після закриття провадження у справі про банкрутство.

4. Вплив на бюджет

Реалізація положень Закону не потребуватиме додаткових витрат з Державного бюджету України.

Проектом Закону пропонується встановити, що державний орган з питань банкрутства формує та веде Єдиний реєстр боржників, відносно яких відкрито провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність), який є складовою частиною автоматизованої системи «Банкрутство та неплатоспроможність».

Розробка технічного завдання та впровадження в дію автоматизованої системи «Банкрутство та неплатоспроможність» та Єдиного реєстру боржників, відносно яких відкрито провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність), здійснюватиметься у рамках проєкту міжнародної технічної допомоги «Підтримка реформ юстиції і правосуддя в Україні (проєкт Європейського Союзу «Право-Justice»).

5. Позиція заінтересованих сторін

Проект Закону розроблено робочою групою, утвореною при Міністерстві юстиції України, до складу якої, крім представників Міністерства юстиції України, увійшли представники Фонду державного майна України, народні депутати України, представники органів судової влади, професійної та банківської спільноти, адвокати та інші заінтересовані сторони.

Положення проєкту Закону робочою групою погоджено.

6. Прогноз впливу

Проект Закону не належить до сфери дії Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Проект Закону не стосується питання розвитку адміністративно-територіальних одиниць.

Проект Закону не стосується соціально-трудової сфери.

Реалізація положень Закону не вплине на ринок праці.

Проект Закону не стосується громадського здоров'я.

Реалізація положень Закону не вплине на екологію та навколишнє природне середовище.

7. Позиція заінтересованих органів

Проект Закону погоджено із зауваженнями, які враховано частково, Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Міністерством фінансів України та Фондом державного майна України.

Міністерством цифрової трансформації України проект Закону погоджено без зауважень.

8. Ризики та обмеження

У проекті Закону відсутні положення, які містять ознаки дискримінації.

Положення проекту Закону не порушують принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

У проекті Закону відсутні правила і процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень.

9. Підстава розроблення проекту акта

Проект Закону розроблено відповідно до пункту 14 Плану роботи Міністерства юстиції України на 2020 рік, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 21 травня 2020 року № 1738/5, та пункту 325 Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2020 рік, затвердженого Постановою Верховної Ради України від 16 червня 2020 року.

Міністр юстиції України

Денис МАЛЮСЬКА